

شناسه	مقررات- رویه اجرایی	تاریخ تهیه گزارش
۱۴۰۳/۱۱/۲۰		
عنوان موضوع	بررسی چالش‌های زنجیره گندم، آرد و نان استان و ارائه راهکار مناسب برای حل مشکلات این حوزه	
مرجع طرح موضوع	انجمن آردسازان استان	
شرح موضوع	<p>گندم به‌عنوان یکی از اصلی‌ترین محصولات کشاورزی، نقشی کلیدی در تأمین امنیت غذایی کشور دارد. این محصول نه‌تنها ماده اولیه تولید نان، بلکه پایه بسیاری از فرآورده‌های غذایی است. پس از برداشت، فرآیند تبدیل گندم به آرد از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است، چراکه کیفیت آرد مستقیماً بر تولید نان، شیرینی، شکلات و سایر محصولات غذایی تأثیر می‌گذارد. در استان آذربایجان شرقی، به‌عنوان قطب صنعت شیرینی و شکلات کشور، مدیریت بهینه گندم و آرد از جنبه‌های اقتصادی و صنعتی بسیار حائز اهمیت است. نحوه خرید، تولید و توزیع این محصول باید به‌گونه‌ای باشد که هم نیاز نانوایان و صنایع مرتبط تأمین گردد و هم پایداری تولیدکنندگان و کشاورزان را تضمین شود.</p> <p>فعالان این صنعت همانند سایر حوزه‌ها با چالش‌های مبادلات بانکی بین‌المللی مواجه هستند که خود به عنوان بزرگترین موانع کسب‌وکار محسوب می‌شود. این موضوع که به دلیل تحریم‌ها و محدودیت‌های مالی ایجاد شده، روند تجارت را مختل کرده و مشکلاتی مانند تاخیر در تحویل کالا، افزایش هزینه‌ها و دشواری در تسویه حساب‌ها را ایجاد کرده است. عدم توانایی مبادلات بانکی بین‌المللی باعث می‌گردد، کالاهایی که از طریق صرافی‌ها برای واردات یا صادرات اقدام می‌شود، منجر به بلوکه شدن در گمرکات و مرزها گردد.</p> <p>فعالان اقتصادی در صنعت گندم و آرد استان با مشکلات متعددی مواجه هستند که تأثیرات زیادی بر کیفیت آرد تولیدی و عملکرد صنایع وابسته به آن می‌گذارد. عدم توانایی دریافت تسهیلات جهت نوسازی و تجهیز کارخانجات این حوزه و کمبود نقدینگی از مهم‌ترین مواردی است که متأسفانه فعالین این حوزه را با چالش اساسی رو به رو کرده است.</p> <p>موضوع دیگر، کیفیت پایین گندم تولیدی در استان است. گندم‌های تولیدی در استان عمدتاً دارای میزان پروتئین پایین (بین ۹ تا ۱۰ درصد) هستند. به‌ویژه گندم‌های دیمی که به‌دلیل شرایط رشد نامناسب، اغلب توخالی و پوسته‌ای بوده و ضعیف هستند. این امر باعث می‌شود تولید آرد باخاصیت ضعیف شده و تولید نان بافت مناسبی نداشته باشد. این بحث این بحث در دیگر صنایع غذایی وابسته به آرد نیز تأثیر می‌گذارد.</p> <p>علیرغم تأکید ماده (۱۰) طرح ساماندهی بازار گندم، آرد و نان به تخصیص گندم کیفی جهت اختلاط با گندم‌های ضعیف؛ متأسفانه اقدام مناسبی در خصوص اختلاط گندم کیفی با گندم استان مشاهده نمی‌گردد و همچنان صنایع غذایی استان در این خصوص با چالش‌هایی مواجه می‌باشند. در حالی که در صورت برنامه ریزی و اختلاط گندم کیفی برخی استان‌ها مانند خوزستان و گلستان با گندم استان مشکل کیفیت آرد صنایع استان مرتفع خواهد شد.</p> <p>از طرفی واردات گندم با کیفیت بالا به دلیل مقررات و محدودیت‌های تجاری به میزان کافی انجام نمی‌شود که این امر باعث می‌گردد کارخانجات آردسازی استان مجبور به استفاده از گندم‌های داخلی با کیفیت پایین‌تر گردند. این وضعیت نه تنها بر کیفیت آرد تولیدی تأثیر منفی می‌گذارد، بلکه بر کیفیت نهایی محصولات تولیدی نیز اثرات بدی خواهد داشت. به‌ویژه در صنعت شیرینی‌سازی و شکلات‌سازی که به گندم با پروتئین بالا و با کیفیت نیاز دارند.</p> <p>در مجموع، کمبود سهمیه گندم و مشکلات مربوط به واردات گندم با کیفیت بالا به‌ویژه در برابر ظرفیت مورد نیاز صنایع غذایی استان، باعث شده تا بسیاری از کارخانجات با چالش‌های جدی در تأمین گندم با کیفیت و مورد نیاز خود روبه‌رو شوند. این موضوع موجب کاهش بهره‌وری، افزایش هزینه‌ها و در نهایت کاهش کیفیت محصولات نهایی خواهد شد. برای حل این مشکلات، نیاز به تخصیص مناسب گندم با کیفیت به صنایع مختلف و همچنین اصلاح سیاست‌های واردات گندم به کشور ضروری به نظر می‌رسد. از دیگر چالش‌های این صنعت، افزایش بی‌رویه هزینه‌های برق است. این افزایش هزینه‌ها بدون هماهنگی با تغییرات نرخ فروش آرد، به شدت بر ظرفیت تولید واحدهای آردسازی تأثیر گذاشته است. علاوه بر این، عدم اطلاع‌رسانی مناسب قطعی برق به واحدهای</p>	

^{۱-} ماده ۱۰ طرح ساماندهی بازار گندم، آرد و نان: وزارت بازرگانی موظف است تمهیدات لازم را به منظور بهبود کیفیت آرد فراهم نماید که این امر می‌تواند از طریق اختلاط بهینه گندم‌های ضعیف و قوی و غنی‌سازی آرد با استفاده از مکمل‌های مناسب صورت گیرد.

<p>خارج از شهرک‌های صنعتی منجر به توقف ناگهانی فرآیندهای تولید در زمان‌های حساس، به‌ویژه هنگام برداشت آرد می‌شود. این اختلالات نه تنها موجب تأخیر در تأمین آرد برای نانوایی‌ها می‌شود، بلکه بر بهره‌وری تولید و کیفیت محصول نهایی نیز تأثیر منفی می‌گذارد.</p> <p>افزایش شدید هزینه‌ها در صنعت آردسازی و عدم تطابق دستمزد آسیابان با تورم و افزایش چشمگیر هزینه‌های مواد اولیه به مشکلات اساسی در این حوزه منجر شده و باعث کاهش انگیزه و بهره‌وری نیروی کار می‌گردد. در کنار این مباحث ثابت ماندن نرخ آرد برای سال‌های متمادی در حالی که هزینه‌های تبدیل و سایر هزینه‌های وابسته به این صنعت چندین برابر افزایش یافته، ادامه فعالیت این واحدها را دشوار کرده است.</p> <p>از سوی دیگر، بازنشستگی زود هنگام نیروهای باتجربه و آموزش‌دیده یکی دیگر از چالش‌های این بخش هست که کارخانجات را با کمبود نیروی ماهر و متخصص مواجه کرده است.</p> <p>یکی از مشکلات اساسی در روند خرید و فروش گندم، تفاوت بین خرید تضمینی برای نانوایان و خرید توافقی برای کشاورزان است. در حالی که قیمت گندم توافقی باید بیشتر از نرخ خرید تضمینی باشد، این تفاوت قیمت باعث ایجاد مشکلاتی در عرضه و تأمین گندم با کیفیت می‌شود. به‌ویژه برای کشاورزان که تنها از طریق سامانه سیفا می‌توانند گندم مازاد خود را بفروشند، محدودیت‌هایی وجود دارد. وقتی این سامانه بسته می‌شود، کشاورزان قادر به فروش گندم مازاد خود نیستند و این امر منجر به انباشت گندم و نارضایتی کشاورزان می‌شود.</p> <p>همچنین، نرخ فروش دستوری آرد و قیمت گندم توافقی در بازار آزاد، باعث ایجاد محدودیت در واحدهای آردسازی شده است. این نوع ناهماهنگی در قیمت‌ها موجب ایجاد عدم تعادل و مشکلات در تأمین مواد اولیه با قیمت‌های عادلانه و رقابتی می‌شود.</p> <p>در حوزه نگهداری گندم نیز چالش‌های بسیاری وجود دارد. عدم توجه به شرایط مناسب ذخیره‌سازی توسط سیلوداران باعث کاهش کیفیت و آفت گندم می‌شود. همچنین مراکز ذخیره‌سازی که گندم را به‌صورت تضمینی خریداری می‌کنند، به‌دلیل افزایش حجم ذخیره‌سازی و هزینه‌های بالای آن، گاهی کیفیت گندم را نادیده می‌گیرند و میزان آفت گندم را به‌درستی ثبت نمی‌کنند. این مشکل در زمان تحویل گندم به کارخانجات آردسازی باعث افت کیفیت آرد و در نتیجه متضرر شدن واحدهای آردسازی بدنبال دارد.</p> <p>همچنین برخی از مراکز ذخیره‌سازی گندم که را به‌صورت تضمینی خریداری می‌کنند، به‌دلیل افزایش حجم ذخیره‌سازی و هزینه‌های نگهداری، آفت کیفیت گندم را نادیده می‌گیرند و این موضوع در زمان تحویل گندم به کارخانجات آردسازی موجب زیان‌های مضاعف می‌شود.</p>	<p>رئوس ایرادات و مشکلات:</p> <p>۱. یکی از اساسی‌ترین چالش‌های استان کیفیت پایین گندم استان و تأثیر آن بر آرد استان است که به دلیل عدم تخصیص کافی گندم کیفی؛ مناسب با ظرفیت‌های صنایع غذایی بعنوان قطب صنعت غذای کشور، باعث چالش‌هایی برای کارخانجات آردسازی و صنایع وابسته شده است.</p> <p>۲. تناقض موجود در قیمت توافقی گندم و نرخ دستوری فروش باعث ایجاد محدودیت برای واحدهای آردسازی شده است.</p> <p>۳. عدم تخصیص مناسب و عدم شناسایی دقیق نیاز گروه‌های مصرفی آرد خبازی نوع یارانه‌ای منجر به روانه شدن آرد مازاد و فروش رانته و قاچاق آرد می‌گردد که موجبات قیمت‌های غیر واقعی و خلاف فضای رقابتی سالم فراهم می‌آورد و عملاً فرصت تولید و فروش در سایر واحدهای تولید از بین می‌برد.</p> <p>۴. تفاوت قیمت بین خرید تضمینی نانوایان و خرید توافقی کشاورزان باعث ایجاد مشکلاتی در عرضه و تأمین گندم با کیفیت شده است. بویژه شرایط کشاورزان که صرفاً از طریق سامانه سیفا اجازه فروش گندم دارند و بدلیل محدودیت‌های موجود نظیر بسته شدن سامانه سیفا امکان فروش گندم مازاد خود را ندارند. این موضوع باعث انباشت گندم و نارضایتی کشاورزان می‌گردد.</p> <p>ایرادات و مشکلات مطروحه</p>
---	--

گزارش کارشناسی یکصد و هشتمین نشست
شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان آذربایجان شرقی

<p>۵. افزایش شدید هزینه‌ها در صنعت آردسازی و عدم تطابق آن با دستمزد آسیابان باعث متضرر شدن واحدهای آردسازی شده است. همچنین ثابت ماندن نرخ آرد برای سال‌های متمادی در حالی که هزینه‌های تبدیل و سایر هزینه‌های وابسته به این صنعت چندین برابر افزایش یافته، ادامه فعالیت این واحدها را دشوار کرده است.</p> <p>۶. بحث بازنشستگی زود از موعد نیروهای آموزش دیده و باتجربه این صنعت نیز به یکی از چالش‌های اصلی این بخش تبدیل شده و باعث ضرر و زیان این واحدها می‌گردد.</p> <p>۷. علیرغم ظرفیت‌های موجود قانونی، نظیر مواد (۹) و (۱۱) طرح ساماندهی گندم، آرد و نان؛ متاسفانه اغلب واحدهای آردسازی به دلیل کمبود نقدینگی، عدم امکان ثبت سفارش و مشکلات سهمیه ارزی امکان نوسازی ماشین‌آلات واحد خود را ندارند و این امر باعث افزایش هزینه‌های نگهداری ماشین‌آلات و در نهایت متضرر شدن واحدهای آردسازی می‌شود.</p> <p>۸. عدم توجه به نگهداری مناسب گندم توسط برخی سیلوداران مشکلات اساسی نظیر افت کیفیت گندم، آسیب‌های گیاهی و آفت گندم برای واحدهای آردسازی ایجاد می‌کند که در صورت عدم توجه و نظارت دقیق در این خصوص، متضرر شدن کارخانجات آردسازی دور از انتظار نخواهد بود.</p> <p>۹. مشکلات موجود در زمینه مبادلات ارزی باعث شده واحدها برای تأمین گندم مورد نیاز خود اقدام همکاری با صراف‌ها برای واردات محصولات مورد نیاز خود نمایند که این موضوع باعث بلک‌اوت شدن محصولات در گمرکات و مرزها می‌گردد.</p>	
<p>جلسه کارگروه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان آذربایجان شرقی، با موضوع "بررسی چالش‌های زنجیره گندم، آرد و نان استان و ارائه راهکار مناسب برای حل مشکلات این حوزه" با حضور نمایندگان از معاونت هماهنگی امور اقتصادی استانداری، سازمان جهاد کشاورزی استان، اداره کل صنعت، معدن و تجارت استان، اداره کل استاندارد استان، اداره کل غله استان، معاونت غذا و دارو علوم پزشکی استان، انجمن آرد استان، شرکت ارس مهر؛ شرکت آرد تبریز کار، شرکت حمل‌ونقل بین‌المللی خلیج فارس و اتحادیه نانوایان تبریز در محل اتاق بازرگانی تبریز به شرح ذیل برگزار شد:</p> <p>نسرین درخشانی: مسئول دبیرخانه شورای گفتگوی استان: موضوع تأمین و مدیریت گندم، آرد و نان یکی از مهم‌ترین موضوعات امنیت غذایی در هر کشور محسوب می‌شود و این مسئله در استان آذربایجان شرقی، به‌عنوان قطب صنعت شیرینی و شکلات کشور، از اهمیت بیشتری برخوردار است. تأمین آرد با کیفیت در استان از چالش‌های صنایع غذایی استان است، به همین دلیل دبیرخانه شورای گفتگوی استان، بررسی این موضوع را در دستور کار قرار داده است تا راهکارهایی جهت حل موارد موجود پیدا کند.</p> <p>غلامعلی راستی؛ دبیر انجمن آردسازان استان: مشکلات کارخانجات آردسازی به شرح ذیل قابل طرح است:</p> <p>افزایش شدید هزینه‌های برق؛ افزایش بحث گونی آرد علیرغم تأمین مواد اولیه گونی از طریق بورس؛ عدم پرداخت یارانه آسیابانی سال ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲ با وجود پیگیری‌های انجام شده از مقامات استانی و مقامات کشوری؛ عدم توجه به لزوم افزایش دستمزد آسیابان در مقابل افزایش تمامی موارد مربوط و وابسته به این حوزه؛ کیفیت پایین گندم استان و تأثیر آن در آرد استان؛ عدم اطلاع رسانی قطعی برق به واحدهای آردسازی خارج از شهرک‌های صنعتی؛ مشکل سوخت ژنراتورهای مورد استفاده در کارخانجات آردسازی؛ سهمیه کم گندم استان در مقابل ظرفیت‌های صنایع غذایی مستقر در استان؛</p>	<p>جمع‌بندی جلسه کارگروه تخصصی (کارشناسی) به تاریخ ۱۴۰۳/۱۱/۱۳</p>

۲- ماده ۹ طرح ساماندهی بازار گندم، آرد و نان: وزارت بازرگانی موظف است برای بازسازی و روزآمد نمودن سیستم بوجاری گندم با کیفیت مناسب در سیلوها و انبارهای دولتی اقدام کند و تمهیدات لازم برای اقدام مشابه توسط بخش غیردولتی را فراهم نماید. سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور موظف است اعتبار مورد نیاز برای اجرای این ماده و همچنین افزایش خریدگندم از منابع داخلی را در چارچوب امکانات کشور در بودجه سال ۱۳۸۴ و سالهای بعد پیش‌بینی نماید.

۳- ماده ۱۱ طرح ساماندهی بازار گندم، آرد و نان: وزارت بازرگانی موظف است امکان برخورداری بخش غیردولتی از جمله کارخانجات آردسازی را از تسهیلات اعتباری و همینطور منابع مالی سازمان مسؤول برای خرید و تبدیل گندم به آرد فراهم آورد. استفاده از این تسهیلات منوط به فروش آرد حاصل به سازمان مسؤول در چارچوب آیین‌نامه معاملاتی مصوب آن می‌باشد.

همچنین در خصوص خرید توافقی گندم، شرکت بازرگانی دولت ایران هر ساله بخشنامه ابلاغ می‌کند. متأسفانه به دلیل عدم تعیین نرخ آرد، گندم نیز به قیمت مصوب خریداری نمی‌شود و تمام کارخانجاتی که گندم را خریداری کرده‌اند به دلیل اینکه قیمت گندم مشخص نیست امکان فروش آن را ندارند. به اینصورت که بخشنامه مربوط به وزارت جهاد کشاورزی در خصوص خرید توافقی گندم عملاً اجرایی نمی‌شود. علی‌رغم مکاتباتی که با کانون و وزارت جهاد کشاورزی داشته‌ایم، متأسفانه تا کنون این مسأله تعیین و تکلیف نشده است.

ایوب فشنگچی؛ رئیس انجمن آردسازان استان: در خصوص گندم دو نوع خرید وجود دارد. خرید تضمینی گندم که سهمیه نانوایان و خبازان است و طبق برنامه‌ریزی شرکت بازرگانی دولت ایران، کارخانجات موظف هستند بر اساس آن عمل کنند. خرید نوع دوم با عنوان خرید توافقی می‌باشد که بر اساس آن کارخانجات، گندم کشاورزان را با قیمت توافقی که بیشتر از نرخ خرید تضمینی می‌باشد، خریداری می‌کنند. در سال جاری، نرخ خرید تضمینی ۱۷/۵۰۰ تومان بود و باید نرخ خرید توافقی بیشتر از این مقدار باشد. لیکن در زمینی که سامانه "سیفای دو" قطع می‌شود کشاورزان نمی‌توانند گندم مازاد خود را به فروش برسانند. از طرفی علیرغم اینکه قیمت گندم توافقی است، نرخ فروش آرد، دستوری است. این موضوع باعث ایجاد محدودیت برای واحدهای آردسازی شده است. بعنوان نمونه مجموعه "نان اطهر" از روش خرید توافقی گندم اقدام کرده، لیکن در عرضه آن به مشکل مواجه شده است.

حدود ۲۰ ماه پیش، از قزاقستان ۸۴۵ تن واردات گندم انجام داده‌ایم. به دلیل اصرار فروشنده مبنی بر پرداخت هرچه سریعتر هزینه، امکان تهیه ارز از بانک مرکزی وجود نداشت. بنابراین از طریق صرافی اقدام کرده و نسبت به پرداخت هزینه به خریدار اقدام شد. اما به دلیل طی کردن این فرآیند حدود ۲۰ ماه است گندم‌ها بلوکه شده‌اند، که عرضه این گندم‌ها خلاف قانون بوده و باعث ایجاد مشکلات تعزیراتی خواهد شد.

از زمانی که دولت برای اولین بار واردات گندم را برای مصرف داخل آزاد کرده است، اعلام کرد که فعالان این حوزه به منظور رفع کمبود گندم کشور، از طریق بانک مرکزی درخواست خود را ثبت کنند تا با تخصیص ارز نیمایی ۲۸/۵۰۰ تومانی واردات خود را انجام دهند. در این راستا اقدام شد و ۱۳ واگن، معادل ۸۴۵ تن و هر تن به نرخ ۳۸۵ دلار گندم خریداری شد. اما متأسفانه نه تنها تاکنون در صف نوبت بانک مرکزی برای دریافت ارز نیمایی قرار نگرفته‌ایم، بلکه با دلار ۵۲ هزار تومانی در بازار آزاد، پرداخت کردیم تا اجازه ترخیص از گمرک را داشته باشیم.

میکائیل ملازاده؛ معاون دفتر هماهنگی امور اقتصادی استانداری: متأسفانه فرآیند واردات کالا و تخصیص ارز به درستی تعریف نشده است. برای واردات کالا ابتدا بایستی تخصیص ارز از بانک مرکزی صورت گیرد و سپس واردات کالا انجام شود. عدم رعایت چنین فرآیندی صحیح نبوده و ممکن است کالای وارداتی قاچاق تلقی شود.

غلامرضا غلامی؛ عضو هیات مدیره انجمن آرد استان: چالش‌های حوزه تولید و مدیریت گندم و آرد به شرح ذیل می‌باشد:

ثابت ماندن نرخ آرد طی چندین سال اخیر بدون توجه افزایش چندین برابری نرخ بهای تبدیل؛ عدم تخصیص کافی گندم کیفی جهت اختلاط به منظور افزایش کیفیت آرد خبازی؛ عدم امکان ثبت سفارش و تخصیص ارز جهت بروزرسانی ماشین‌آلات فرسوده و افزایش هزینه‌های نگهداری و راندمان پایین خطوط تولید کارخانجات آردسازی، بازنشستگی نیروهای آموزش دیده و باتجربه پیش از موعد، عدم اختصاص سهمیه کافی و مناسب گندم به استان با توجه به ظرفیت‌های تولید کیک و شیرینی استان و فعالیت واحدهای این حوزه با ظرفیت کم، عدم تخصیص مناسب آرد و عدم شناسایی دقیق نیاز گروه‌های مصرفی آرد خبازی که منجر به روانه شدن آرد مازاد و فروش رانتهی و قاچاق آرد و در نتیجه عرضه آرد با قیمت‌های غیر واقعی و خلاف فضای رقابتی سالم و از بین رفتن فرصت‌های فروش و تولید از سایر واحدهای تولیدی، افزایش ناگهانی بهای برق و انرژی مصرفی واحدهای تولیدی بدون در نظر گرفتن افزایش نرخ فروش آرد، شرایط نگهداری و عدم دقت و توجه سیلوداران به نحوه نگهداری گندم و ایجاد آسیب و آفت گندم‌های خریداری شده توسط کارخانجات آردسازی

مراکز ذخیره‌سازی گندم در فصل برداشت، که به‌صورت تضمینی اقدام به خرید گندم می‌کنند، به دلیل افزایش حجم ذخیره‌سازی و در نتیجه افزایش دستمزد دریافتی از دولت، بدون در نظر گرفتن کیفیت، سلامت و میزان آفت واقعی گندم، اقدام به خرید و ثبت آن از کشاورزان می‌نمایند. این مراکز گندم دریافتی را با ضریب آفتی بسیار پایین‌تر از میزان واقعی در سامانه

گزارش کارشناسی یکصد و هشتمین نشست
شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان آذربایجان شرقی

مربوطه ثبت کرده و در زمان تحویل گندم به کارخانجات آردسازی، افت بسیار بالایی اعمال می‌کنند. این مسئله موجب زیان مضاعف کارخانجات شده و در این زمینه نظارت کافی وجود ندارد.

نیاز بالای کارخانجات آردسازی به نقدینگی جهت تأمین مواد اولیه و ایجاد سرمایه در گردش، موجب شده است که اکثر واحدهای تولیدی برای رفع این نیاز، به دریافت تسهیلات با نرخ بهره بانکی روی آورند. این امر به افزایش هزینه‌های این واحدها منجر شده و فشار مالی مضاعفی بر آنها وارد کرده است.

از سوی دیگر، با وجود افزایش چند صددرصدی قیمت شیر و محصولات لبنی در سال‌های اخیر، قیمت سبوس - که بیش از ۲۵ درصد از تولید کارخانجات آردسازی را شامل می‌شود - هیچ‌گونه افزایشی نداشته و دلیل این موضوع مشخص نیست. این در حالی است که ده‌ها هزار تن سبوس دولتی در کانال‌های غیررسمی خرید و فروش می‌شود، بدون آنکه نظارت مؤثری بر این بازار صورت گیرد.

محمدرضا اسکندری؛ مدیرعامل محترم شرکت آرد تبریز کار: چندین سال است که درآمد آسیابانی کارخانجات آرد ثابت مانده، در حالی که هزینه‌ها همگام با تورم افزایش یافته‌اند. حتی هزینه‌های دولتی و شبه‌دولتی، مانند حامل‌های انرژی - به‌ویژه برق - حقوق و دستمزد، استهلاک تجهیزات، قطعات یدکی، کیسه‌های بسته‌بندی و حمل‌ونقل، به شکل چشمگیری رشد کرده‌اند.

همان‌طور که مسئولان ذی‌ربط کشوری نیز آگاه‌اند، دولت همواره بر روند تولید آرد نظارت داشته و نرخ‌گذاری را اعمال کرده است. در گذشته، حمایت‌هایی همچون تعرفه دولتی برق، تأمین کیسه‌های بسته‌بندی یارانه‌ای و مالیات‌های پایین وجود داشت. باین حال، طی سال‌های اخیر، این حمایت‌ها به تدریج حذف شده و تنها مبلغ دستمزد یارانه‌ای باقی مانده است. از این رو، برای جلوگیری از ادامه روند نزولی صنعت آسیابانی، پیشنهاد می‌شود:

- حذف سیستم یارانه‌ای و ایجاد نظام عرضه و تقاضا، به‌طوری‌که یارانه‌ها به‌صورت مستقیم به حساب افراد جامعه واریز شود.
 - نظارت بر تولید و کیفیت آرد مشابه سایر واحدهای تولیدی صنایع غذایی انجام گیرد.
 - ادغام انواع آردهای درجه یک و دو در شرایط فعلی امکان‌پذیر نیست.
 - حمل‌ونقل انحصاری توسط یک شرکت می‌تواند منجر به مشکلات متعددی از جمله اعتصاب و اختلال در توزیع شود؛ بنابراین، باید حداقل دو شرکت حمل‌ونقل در این فرآیند مشارکت داشته باشند.
 - افزایش دستمزد آسیابانی بر مبنای نرخ تورم و رشد هزینه‌ها اعمال شود.
 - پرداخت مطالبات معوقه آردسازان از دولت، براساس نرخ روز، که از سال‌های گذشته باقی‌مانده و تاکنون پرداخت نشده است.
 - آزادسازی قیمت سبوس بر مبنای عرضه و تقاضای بازار، به‌ویژه با توجه به آزادسازی نرخ شیر و محصولات لبنی صورت گیرد.
- محاسبه تعرفه برق مصرفی آردسازان بر اساس نرخ برق کشاورزی، چراکه این واحدها در دسته صنایع تبدیلی کشاورزی قرار می‌گیرند.

طرح این موارد در اولین نشست ستاد تنظیم بازار کشوری که اعضای کلیدی آن وزرای کشاورزی و صمت هستند. در صورت تحقق این پیشنهادات و فراهم شدن شرایط اقتصادی مناسب، کارخانجات آرد نیز قادر خواهند بود فرآیند بازسازی، نوسازی و به‌روزرسانی تکنولوژی و ماشین‌آلات خود را اجرا کنند، که این امر به‌طور مستقیم بر افزایش کیفیت آرد تولیدی تأثیر خواهد داشت.

موضوع مهم دیگر، کیفیت گندم تحویلی به کارخانجات آرد است. متأسفانه، کیفیت پایین گندم، عدم انجام فرآیند اختلاط مناسب و همچنین وجود آفات سن، زنگ و فوزاریوم منجر به افت شدید کیفیت آرد تولیدی می‌شود. به همین منظور، اقدامات زیر باید انجام گیرد:

- گندم‌ها هنگام برداشت و تحویل به سیلوا، تا حد امکان تفکیک شده و به‌صورت مجزا انبار شوند.
- گندم‌های سن‌زده و زنگ‌زده به دامداری‌ها و واحدهای تولید خوراک دام و طیور اختصاص داده شوند.
- گندم‌های آلوده به فوزاریوم به واحدهای خاص آردسازی تحویل داده شده و پس از تبدیل به آرد، تحت نظارت و با بسته‌بندی ویژه صرفاً به واحدهای تولید الکل منتقل شوند.

گزارش کارشناسی یکصد و هشتمین نشست
شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان آذربایجان شرقی

در صورت اجرای این سه مرحله کلیدی، دیگر نیازی به افزودن مواد شیمیایی و بهبوددهنده‌ها در فرآیند آردسازی و نانواپی‌ها نخواهد بود و در نتیجه، سلامت آرد و نان مصرفی مردم تضمین خواهد شد.

اصلاح نحوه ذخیره‌سازی و تحویل گندم در سیلوها الزامی شود.

موضوع دیگر، سیلوهای ذخیره گندم است. در سال‌های گذشته، پس از اجرای نهضت سیلوسازی و به‌منظور حمایت از سرمایه‌گذاران این حوزه، اولویت تحویل گندم به سیلوهای محلی داده شد. این سیاست مشکلات متعددی به همراه داشته است، از جمله: (عدم تفکیک مناسب گندم‌ها در فرآیند ذخیره‌سازی، عدم انجام فرآیند اختلاط اصولی، افزایش افت کیفیت گندم، مشکلات حمل‌ونقل در مواقع ضروری)

به همین دلیل، ابتدا لازم است اولویت تحویل گندم به سیلوهای مستقر در جوار کارخانجات آردسازی تغییر یابد. این موضوع، علاوه بر افزایش بهره‌وری، با تأکید بر پدافند غیرعامل، از بروز مشکلات در مواقع اضطراری نظیر اعتصاب کامیون‌داران، قطعی سیستم تأمین سوخت و محدودیت‌های حمل‌ونقل جلوگیری خواهد کرد.

همچنین، ذخیره سه‌ماهه گندم در کارخانجات آردسازی باید همواره حفظ شود تا تأمین پایدار آرد در شرایط حساس تضمین شود. با توجه به دهه‌بندی تولید و تحویل آرد، لازم است تحویل گندم نیز بر همین اساس انجام شود. این اقدام باعث کاهش توقف تولید در کارخانجات شده و امکان تولید و تحویل آرد تازه به نانولیان را فراهم می‌آورد، که در نهایت، منجر به پخت نان باکیفیت‌تر و مرغوب‌تر خواهد شد. در نهایت، عدم ارائه تعریف مشخص از آرد کامل توسط دولت و نهادهای ذی‌ربط باعث سردرگمی کارخانجات آردسازی، نانولیان و حتی بخش دولتی شده است. نبود استاندارد مشخص، علاوه بر ایجاد چالش‌های اجرایی، ممکن است اجرای این طرح را با عدم موفقیت مواجه کند. از این رو، لازم است تعریفی جامع و شفاف از آرد کامل ارائه شود تا از بروز مشکلات در آینده جلوگیری شود.

اسفندیار ابوالحسن‌زاده، مدیرعامل شرکت آرد گندم تبریز: ۸۰ درصد گندم تولیدی کشور، به‌ویژه در استان ما، به‌صورت دیم کشت می‌شود و شرایط اقلیمی و نوع خاک بر کیفیت آن تأثیر مستقیم دارد. متأسفانه، امسال به‌ویژه در شمال‌غرب کشور، وضعیت چندان مطلوب نیست. به همین دلیل، دولت و بخش خصوصی از طریق ذخیره‌سازی گندم تدابیر لازم را اندیشیده‌اند تا در آینده با چالش‌های احتمالی مواجه نشویم.

اگر گندم استان ما با گندم استان‌هایی که از شرایط مناسبی برخوردارند، مانند خوزستان و گلستان، ترکیب نشود، میزان بهره‌وری و کیفیت تولید استان کاهش خواهد یافت. گندم‌هایی که به‌صورت دیم کشت می‌شوند، معمولاً پوک و توخالی هستند و تنها پوسته‌ای از دانه را تشکیل می‌دهند که این موضوع بر کیفیت آرد تأثیر منفی دارد.

در حال حاضر، تسویه‌حساب با کارخانجات بر اساس ۳ درصد افت مفید و ۱ درصد افت غیرمفید انجام می‌شود، اما با شرایط کنونی، اجرای این معیار عملاً ممکن نیست. همکاران ما در سازمان غله و جهاد کشاورزی پیگیر این مسئله هستند، اما به دلیل هزینه‌های مالی بالا برای دولت، تاکنون اقدامی در این زمینه صورت نگرفته است.

اخیراً مدیرکل ذی‌ربط معاونت امور مالی ابلاغ کرده است که فروش سبوس صنف و صنعت باید همانند سبوس بارانه‌ای، با نرخ ۶,۰۰۰ تومان انجام شود. این در حالی است که این تصمیم از نظر کارشناسی و اجرایی قابل قبول نیست. طبق مصوبات قبلی کارگروه‌های آرد و نان کشور، از آنجا که سبوس با نرخ ۱۲,۰۰۰ تومان در اختیار کارخانجات قرار می‌گیرد، قیمت‌گذاری آن باید بر اساس مکانیزم عرضه و تقاضا انجام شود. بنابراین، این مصوبه نیازمند اصلاح فوری است.

محمد عباس‌وند، رئیس محترم اتحادیه نانولیان تبریز: تعداد نانولیان استان زیاد است و این مسئله از نظر اقتصادی صرفه ندارد. قیمت نان در چهار سال اخیر ۲۵ درصد افزایش یافته است، در حالی که هزینه‌های مربوطه بیش از صد درصد افزایش پیدا کرده است. نانولیان آزادپز، آرد مورد نیاز خود را از بازار آزاد تهیه می‌کنند.

در حال حاضر، سامانه نانیو سهمیه برخی نانولیان را افزایش داده و سهمیه برخی دیگر را کاهش داده است. همچنین در چند سال اخیر، بانک‌ها تسهیلاتی به نانولیان ارائه نمی‌دهند که این موضوع مانع به‌روزرسانی دستگاه‌های نانواپی شده است.

گزارش کارشناسی یکصد و هشتمین نشست
شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان آذربایجان شرقی

رحیم مهربادی، معاون توسعه بازرگانی سازمان جهاد کشاورزی استان: پیش تر برای اخذ پروانه کسب برای اصناف و نانوایان، نیاز به انجام استعلام‌های چندگانه بود. اما در حال حاضر، استعلام‌ها حذف شده‌اند و اگر تا ۴۸ یا ۷۲ ساعت به استعلام‌ها پاسخ داده نشود، پروانه کسب به‌طور خودکار در سامانه صادر می‌شود.

غلامعلی راستی، دبیر انجمن آردسازان استان: در حال حاضر، تمام کارخانجات دارای سیلو هستند و نظافت کارخانجات در وضعیت عالی قرار دارد. مشکل اصلی، افزایش هزینه‌های کارخانجات است که شامل افزایش دستمزد کارگران و نوسازی ماشین‌آلات می‌شود. همچنین دستمزد نانوایان از سال ۹۸ ثابت مانده است.

صمد نعمتی‌نیا، مدیرعامل شرکت حمل و نقل بین‌المللی خلیج فارس: نرخ آرد یارانه‌ای نوع ۱ و ۲ تفاوت زیادی با یکدیگر ندارند. تک‌نرخ شدن این دو نوع آرد به نفع تمامی حوزه‌ها خواهد بود. رانندگان از ما معترض هستند که نرخ کرایه آرد یارانه‌ای نوع ۲ افزایش یافته است، چرا که کرایه‌های حمل آرد طبق مصوبه کارگروه آرد و نان نرخ‌گذاری می‌شود و ما نمی‌توانیم آن را افزایش دهیم. ما خواهان تک‌نرخ شدن این دو نوع آرد و یکپارچه شدن حمل آن هستیم. همچنین از کارخانجات آردسازی درخواست داریم که ماشین‌های حمل آرد نانوایی‌ها را در اولویت بارگیری قرار دهند. دهه‌های ما ۵ روزه است و از این رو درخواست داریم که این مدت به ۵ روز کاری تغییر یابد تا در زمان تعطیلی‌ها، محدودیت‌های زمانی نداشته باشیم. پیشنهاد می‌کنم که تبریز به عنوان پایلوت شهر "حمل فله‌ای" انتخاب شود. به این صورت که نانوایانی که سهمیه آن‌ها زیاد است، با بونکر حمل آرد داشته باشند. این کار منجر به کاهش هزینه‌های بارگیری و تخلیه می‌شود و همچنین از دورریز آرد کیسه‌ها جلوگیری خواهد شد. از نظر بهداشتی هم این روش بهتر است. با توجه به مزایای آن، بسیاری از صنایع دیگر نیز به این روش اقدام کرده‌اند. همچنین می‌توان در انبارهای کارخانجات مخزن‌هایی تعبیه کرد و برای جلوگیری از بار مالی برای کارخانجات، از بانک‌ها می‌توان درخواست کرد که تسهیلات لازم برای این منظور را فراهم کنند. لازم به ذکر است که با توجه به افزایش روزافزون نرخ گونی، در آینده با مشکل هزینه‌های گونی نیز مواجه خواهیم شد.

قادر چنگیزی، نماینده انجمن آردسازان ایران در آذربایجان شرقی: برای قطعی برق هماهنگی مناسبی بین جهاد کشاورزی و اداره غله وجود ندارد. متأسفانه، در زمان برداشت آرد با قطعی برق مواجه می‌شویم و به تبع آن، نمی‌توانیم آرد مورد نیاز نانوایی‌ها را به موقع تحویل دهیم..

یوسف پایدار، معاون نظارت و بازرسی اداره کل صنعت، معدن و تجارت استان: در خصوص ثبت سفارش در دفاتر تخصصی تهران مشکلاتی وجود داشت که تیم خاصی این امر را بر عهده گرفته بود و باعث ایجاد مشکلات برای واحدهای تولیدی و کارشناسان در استان شد. اما دو هفته پیش آقای پرنیان پیگیری کردند و هفته گذشته، ثبت سفارش ۵۸ واحد استان که تا آن زمان انجام نشده بود، نهایی شد (طبق مصوبه شورای گفت‌وگوی استان برای ثبت سفارش) از طرف دفتر هماهنگی استانداری، دو روز در هفته برای بازرسی سیلوها و کارخانجات آردسازی تعیین شده است. در صورت بروز مشکل، برخورد لازم صورت می‌گیرد و اگر قابل اصلاح باشد، اقدامات مربوطه انجام خواهد شد.

نادر مناف‌پور، مدیر توزیع و فروش اداره کل غله استان: در حال حاضر خرید گندم به دو صورت توافقی و تضمینی انجام می‌شود. امسال، ۶۰۰ هزار تن گندم به صورت تضمینی و با قیمت متوسط ۱۷۵۰۰ تومان خریداری شده و برای سال آینده، نرخ ۲۰۵۰۰ تومان تعیین شده است. بر اساس "جدول پاکی" و قیمت مصوبی که به ما اعلام می‌شود، اقدام به خرید می‌کنیم. پس از انجام خرید، کمیته‌های فنی و بازرگانی از مراکز ذخیره‌سازی بازدید می‌کنند و نواقص آزمایشگاهی و بهداشتی را بررسی کرده و خرید منوط به رفع این نواقص می‌شود. این فرایند حداقل سه ماه قبل از زمان خرید آغاز می‌شود.

چند مدل توزیع گندم به کارخانجات آردسازی داریم: "گندم نوع ۱ به قیمت ۶۶۵ تومان؛ گندم نوع ۲ به قیمت ۹۰۰ تومان؛ گندم نوع ۳ مربوط به صنوف و صنایع؛ گندم نوع ۶ مربوط به نانوایان با قیمت آزادپز با قیمت ۱۲ هزار تومان گندم به کارخانه‌ها تحویل داده می‌شود."

حداقل یارانه ما در آردهای نوع ۳ و نوع ۶ است که معادل ۵۰ درصد است، در حالی که آرد نوع ۱ بیش از ۹۰ درصد یارانه دارد. گندم توافقی از طریق منابع دولتی تهیه می‌شود، ولی در خرید توافقی، کارخانه‌ها گندم را از منابع خودشان خریداری کرده و در سامانه مربوطه ثبت می‌کنند.

تقریباً ۲۵۵۰۰ تن آرد نوع ۱ در سامانه عرضه می‌شود. پیش از وجود سامانه یکپارچه، تنها سامانه فروش آرد فعال بود که فقط آرد نوع ۱ در آن عرضه می‌شد. در آن زمان، گندم ۹۰۰ تومانی نزدیک به نرخ گندم یارانه‌ای بود و نرخ بازار آزاد کمتر از نرخ ما بود. با افزایش قیمت‌ها، برای این نوع نیز یارانه تعلق گرفت و آرد نوع ۲ نام گرفت و الزام فروش در سامانه برای آن در نظر گرفته شد. در حال حاضر، بیش از ۲۵ هزار تن آرد نوع ۱ و بیش از ۱۱ هزار تن آرد نوع ۲ توزیع می‌شود، که سهمیه گندم آرد نوع ۱ برابر با ۳۰۶۰۰ تن و سهمیه گندم آرد نوع ۲ برابر با ۱۴۵۰۰ تن است.

در زمان خرید، دو نفر نیروی دولتی به عنوان عاملین تشخیص و ذی‌حساب در مراکز خرید مستقر هستند. به کارخانه‌ها اعلام کرده‌ایم که در صورتی که محموله‌ای خارج از افت به کارخانه‌ها ارسال شود، به ما اطلاع دهند تا رسیدگی کنیم. در صورت وجود آفات انبارها در مراکز خرید و سیلوهای بخش خصوصی و کارخانجات، از طریق ضدعفونی و قرص‌گذاری رفع می‌شود و تذکرات لازم به واحدها داده می‌شود. میانگین متوسط افت برابر با ۸ درصد افت مفید، ۵ درصد افت غیرمفید و ۲ درصد سن‌زدگی است. قادر چنگیزی، نماینده انجمن آردسازان ایران در آذربایجان شرقی: میانگین آفت در سیستم اداری غله بیشتر از ۳ درصد نیست، ولی زمانی که گندم به کارخانجات می‌رسد، افت آن بین ۶ تا ۱۹ درصد است. سیلوها در هنگام بارگیری این افت را ایجاد می‌کنند که برای دستگاه‌های نظارتی قابل مشاهده نیست و این مشکل در فاصله میان سیلوی خریداری تا کارخانه به وقوع می‌پیوندد. طبق مصوبه‌ای که در تهران صورت گرفته است و در تهران و البرز نیز اجرا شده است، گندم با همان مقدار آفتی که از سیلوها تحویل می‌گیرند، باید همان مقدار آفت را در تحویل به کارخانه‌ها نیز داشته باشد. درخواست داریم که این موضوع در استان ما نیز به همین صورت اجرا شود.

مهدی شهیر؛ رئیس کنترل کیفی اداره کل غله استان: خرید گندم استان امسال حدود ۶۰۰ هزار تن است، در حالی که مصرف سالانه گندم یارانه‌ای استان ۵۷۷۲۰۰ تن می‌باشد، بنابراین تولید و خرید گندم تضمینی ما بیشتر از مصرف است. این امر باعث شده که واردات گندم کیفی از سایر استان‌ها به استان ما کاهش یابد. در سال‌های گذشته که خرید گندم تضمینی کمتری داشتیم، گندم کیفی بیشتری به استان ما وارد می‌شد. گندم کیفی مختص نان‌های یارانه‌ای است (نوع ۱ و ۲ و ۶)، ولی نظارت در حدی نیست که بتوانیم تشخیص دهیم گندم کیفی تنها برای نان‌های یارانه‌ای مصرف می‌شود یا برای صنف و صنعت هم توزیع می‌شود. تلاش ما جذب گندم کیفی برای استان است، اما وضعیت کشور به گونه‌ای است که گندم کیفی به مقدار کافی وارد کشور نمی‌شود. از طرفی، امسال خرید تضمینی گندم در کشور حدود ۱۱ میلیون تن بوده که موجب شده گندم کیفی کمتری وارد کشور و به استان ما تخصیص یابد. گندم استان‌های خوزستان و گلستان ذاتاً کیفی است و در راستای پدافند غیرعامل، تمام کارخانجات ما گندم دارند و می‌توانند آرد تولید کرده و زمان استراحت ۱۵ روزه را لحاظ کنند و منتظر تخصیص گندم در دهه‌های بعد نباشند. کارخانجات برای خرید گندم، حمل و تبدیل آن به آرد تنها ۱۰ روز فرصت دارند. بنابراین کارخانجات منتظر این ۱۰ روز نخواهند ماند و از خرید تضمینی خود آرد مورد نیاز را تهیه می‌کنند.

خرید گندم از تهران بیستم هر ماه شروع می‌شود و در بیستم هر ماه مجوز فروش گندم به کارخانه‌ها از بابت ماه بعد به ما داده می‌شود. دهه اول فروش آرد نوع یک از بیست و پنجم ماه شروع می‌شود و به مدت ۱۰ روز ادامه دارد. آرد نوع ۲ محدودیت زمانی ندارد و در هر بازه زمانی می‌تواند به فروش برسد. دهه دوم از پنجم هر ماه تا چهاردهم ماه است و دهه سوم از پانزدهم تا بیست و چهارم ماه آغاز می‌شود که در این دهه‌ها کارخانجات موظف هستند آرد مورد نیاز نانوایان را تامین کنند.

با توجه به اینکه استان ما قطب صنایع غذایی است، در بحث صنف و صنعت، ۲۴ هزار تن آرد در سامانه سیما (سامانه یکپارچه مدیریت آرد کشور) برای صنایع غذایی ثبت شده است. در مهر ماه، صنایع غذایی نزدیک به ۱۷ هزار تن آرد خریداری کرده‌اند که ۴ هزار تن آن را از کارخانجات آردسازی خارج استان خریداری کرده‌اند. بنابراین نیاز استان ما ۱۷ هزار تن است، ولی سهمیه تخصیص داده شده ۱۲ هزار تن بوده و با پیگیری‌های انجام شده، این مقدار به ۱۳ هزار تن افزایش یافته است که ۷۰ درصد این مقدار به ۵ کارخانه تخصیص داده می‌شود و مابقی به بقیه کارخانه‌ها داده می‌شود که مقدار کمی است و پاسخگوی نیاز آن‌ها نیست. همانطور که اطلاع دارید، منفعتی در بحث یارانه‌ای وجود ندارد و منفعت کارخانجات تنها در حوزه صنف و صنعت است. درخواست داریم که ماهانه حداقل ۱۷ هزار تن گندم صنف و صنعت برای استان ما تخصیص داده شود.

غلامعلی راستی؛ دبیر انجمن آردسازان استان: طبق استاندارد، آرد باید درصد پروتئین آن ۱۱ درصد باشد. ولی درصد پروتئین گندم تولیدی استان مابین ۹ تا ۱۰ درصد است. فروش گندم صنف و صنعت به صورت کشوری است و کارخانجات می‌توانند گندم مورد نیاز خود را از تمام کشور خریداری کنند. کارخانجات خوزستان، گلستان و فارس گندم صنف و صنعت خود را از استان خود تهیه می‌کنند که در این صورت کرایه حمل کمتری دارند و می‌توانند گندم کیفی بهتری تهیه کنند. در حالی که کیفیت گندم استان‌های شمال غرب کشور پایین است. اگر بالانس لازم ایجاد شود، درصد پروتئین تعادل می‌شود. قادر چنگیزی؛ نماینده انجمن آردسازان ایران در آذربایجان شرقی: میانگین آفت در سیستم اداری غله بیشتر از ۳ درصد نیست، ولی زمانی که گندم به کارخانجات می‌رسد، آفت آن بین ۶ تا ۱۹ درصد است. سیلوها در هنگام بارگیری این آفت را ایجاد می‌کنند که برای دستگاه‌های نظارتی قابل مشاهده نیست و این مشکل در فاصله میان سیلوی خریداری تا کارخانه به وقوع می‌پیوندد. طبق مصوبه‌ای که در تهران صورت گرفته است و در تهران و البرز نیز اجرا شده است، گندم با همان مقدار آفتی که از سیلوها تحویل می‌گیرند، باید همان مقدار آفت را در تحویل به کارخانه‌ها نیز داشته باشد. درخواست داریم که این موضوع در استان ما نیز به همین صورت اجرا شود.

مهدی شهیر؛ رییس کنترل کیفی اداره کل غله استان: خرید گندم استان امسال حدود ۶۰۰ هزار تن است، در حالی که مصرف سالانه گندم یارانه‌ای استان ۵۷۷۲۰۰ تن می‌باشد، بنابراین تولید و خرید گندم تضمینی ما بیشتر از مصرف است. این امر باعث شده که واردات گندم کیفی از سایر استان‌ها به استان ما کاهش یابد. در سال‌های گذشته که خرید گندم تضمینی کمتری داشتیم، گندم کیفی بیشتری به استان ما وارد می‌شد. گندم کیفی مختص نان‌های یارانه‌ای است (نوع ۱ و ۲ و ۶)، ولی نظارت در حدی نیست که بتوانیم تشخیص دهیم گندم کیفی تنها برای نان‌های یارانه‌ای مصرف می‌شود یا برای صنف و صنعت هم توزیع می‌شود. تلاش ما جذب گندم کیفی برای استان است، اما وضعیت کشور به گونه‌ای است که گندم کیفی به مقدار کافی وارد کشور نمی‌شود. از طرفی، امسال خرید تضمینی گندم در کشور حدود ۱۱ میلیون تن بوده که موجب شده گندم کیفی کمتری وارد کشور و به استان ما تخصیص یابد. گندم استان‌های خوزستان و گلستان ذاتاً کیفی است و در راستای پدافند غیرعامل، تمام کارخانجات ما گندم دارند و می‌توانند آرد تولید کرده و زمان استراحت ۱۵ روزه را لحاظ کنند و منتظر تخصیص گندم در دهه‌های بعد نباشند. کارخانجات برای خرید گندم، حمل و تبدیل آن به آرد تنها ۱۰ روز فرصت دارند. بنابراین کارخانجات منتظر این ۱۰ روز نخواهند ماند و از خرید تضمینی خود آرد مورد نیاز را تهیه می‌کنند.

خرید گندم از تهران بیستم هر ماه شروع می‌شود و در بیستم هر ماه مجوز فروش گندم به کارخانه‌ها از بابت ماه بعد به ما داده می‌شود. دهه اول فروش آرد نوع یک از بیست و پنجم ماه شروع می‌شود و به مدت ۱۰ روز ادامه دارد. آرد نوع ۲ محدودیت زمانی ندارد و در هر بازه زمانی می‌تواند به فروش برسد. دهه دوم از پنجم هر ماه تا چهاردهم ماه است و دهه سوم از پانزدهم تا بیست و چهارم ماه آغاز می‌شود که در این دهه‌ها کارخانجات موظف هستند آرد مورد نیاز نانوایان را تامین کنند.

با توجه به اینکه استان ما قطب صنایع غذایی است، در بحث صنف و صنعت، ۲۴ هزار تن آرد در سامانه سیما (سامانه یکپارچه مدیریت آرد کشور) برای صنایع غذایی ثبت شده است. در مهر ماه، صنایع غذایی نزدیک به ۱۷ هزار تن آرد خریداری کرده‌اند که ۴ هزار تن آن را از کارخانجات آردسازی خارج استان خریداری کرده‌اند. بنابراین نیاز استان ما ۱۷ هزار تن است، ولی سهمیه تخصیص داده شده ۱۲ هزار تن بوده و با پیگیری‌های انجام شده، این مقدار به ۱۳ هزار تن افزایش یافته است که ۷۰ درصد این مقدار به ۵ کارخانه تخصیص داده می‌شود و مابقی به بقیه کارخانه‌ها داده می‌شود که مقدار کمی است و پاسخگوی نیاز آن‌ها نیست. همانطور که اطلاع دارید، منفعتی در بحث یارانه‌ای وجود ندارد و منفعت کارخانجات تنها در حوزه صنف و صنعت است. درخواست داریم که ماهانه حداقل ۱۷ هزار تن گندم صنف و صنعت برای استان ما تخصیص داده شود.

غلامعلی راستی؛ دبیر انجمن آردسازان استان: طبق استاندارد، آرد باید درصد پروتئین آن ۱۱ درصد باشد. ولی درصد پروتئین گندم تولیدی استان مابین ۹ تا ۱۰ درصد است. فروش گندم صنف و صنعت به صورت کشوری است و کارخانجات می‌توانند گندم مورد نیاز خود را از تمام کشور خریداری کنند. کارخانجات خوزستان، گلستان و فارس گندم صنف و صنعت خود را از استان خود تهیه می‌کنند که در این صورت کرایه حمل کمتری دارند و می‌توانند گندم کیفی بهتری تهیه کنند. در حالی که کیفیت گندم استان‌های شمال غرب کشور پایین است. اگر بالانس لازم ایجاد شود، درصد پروتئین تعادل می‌شود.

علیرضا کریمی؛ رئیس اداره معاونت غذا و دارو علوم پزشکی استان: استان ما جزو استان‌هایی است که درصد پروتئین گندم آن پایین است، ولی خوشبختانه در دو سال اخیر وضعیت پروتئین گندم استان بهتر شده است و بر اساس آزمایشات انجام شده، درصد پروتئین گندم استان بین ۱۰ تا ۱۲ درصد است. البته نیاز است که وضعیت پروتئین گندم استان بهبود یابد. از آنجا که استان ما قطب شیرینی و شکلات کشور است، بیشترین مصرف آرد صنف و صنعت را در بین بقیه استان‌ها داریم و به همین دلیل بیشترین واحدهای آردسازی نیز در استان ما مستقر است. اما تجهیزات برخی واحدها نیاز به نوسازی دارد. در سال جاری پیشنهاد جایگزینی دستگاه‌های نو را برای این واحدها به استانداری و انجمن آردسازان استان خواهیم داد.

گندم تولید شده در استان برای خبازی مناسب نیست، بلکه بیشتر برای صنف و صنعت مناسب است. برای بهبود وضعیت، نیاز به واردات گندم کیفی از سایر استان‌ها یا از خارج از کشور به استان داریم. با تک نرخی شدن قیمت گندم نوع یک و نوع دو موافق هستیم. آفت سن در گندم تا دو درصد قابل قبول است و در زمان خرید گندم بازدید می‌کنیم تا از کیفیت آن اطمینان حاصل شود. ما به هیچ عنوان اجازه نمی‌دهیم شن و ماسه قاطی گندم‌ها کنند، ولی امکان وجود سن در گندم‌ها هست. در این خصوص با جهت کشاورزی هماهنگ شده‌ایم تا کانون یابی و کانون کوبی انجام شود. خوشبختانه امسال به دلیل بارش‌های خوب، مقدار سن در گندم خیلی پایین بود. گندم‌هایی که دارای فوزاریوم هستند، اجازه ورود به کارخانه آردسازی را نمی‌دهیم. تنها یک مورد در خداآفرین کلیبر به مقدار ۶۰ تن مشاهده شد که برای آن توییح انجام شده و قرار است معدوم شود.

برای بهبود کیفیت آرد، تأکید به استراحت آرد داریم که این امر مستلزم دریافت به موقع گندم توسط کارخانجات آردسازی است. همچنین دستورالعمل آرد کامل توسط وزارت جهاد کشاورزی، وزارت بهداشت و سازمان صمت نوشته شده است. طبق این دستورالعمل، واحدی که مجاز به اخذ مجوز آرد کامل است باید ارزیابی سالانه‌ای که توسط معاونت غذا و دارو صورت می‌گیرد، Prps آن بالای ۱۰۰ و ۹۰ باشد. همچنین باید خط تولید جداگانه‌ای داشته باشد و اسید فیتریک را از آرد حذف کند. علاوه بر این، جوله باید داخل آرد باقی بماند. از ۷ یا ۸ سال پیش مجوز آرد کامل به واحدها داده‌ایم، ولی متأسفانه مواردی که در دستورالعمل ذکر شده، هنوز به درستی اعمال نشده است.

نادر مناف‌پور؛ مدیر توزیع و فروش اداره کل غله استان: در خصوص اینکه کارخانه‌ها بتوانند آرد تولیدی خود را زودتر به فروش رسانند، مکاتباتی صورت گرفته است و قرار بر این شده که به جای بیستم هر ماه، مقداری از سهمیه ماهانه از پانزدهم ماه فعال باشد تا کارخانه‌ها بتوانند تا ۲۵ ام هر ماه آرد خود را به تولید تبدیل کنند.

قادر چنگیزی؛ نماینده انجمن آردسازان ایران در آذربایجان شرقی: در خصوص ۳۰ درصد، از یکی از واحدهای تهران تحقیق کردیم که اعلام کردند = به هیچ عنوان این ۳۰ درصد مصوب نیست، ولی به دلیل اینکه وضعیت آرد تهران مناسب نیست، از طریق انجمن درخواست واردات گندم برای کل کشور داده‌ایم.

رحیم مهرداد؛ معاون توسعه بازرگانی سازمان جهاد کشاورزی استان: در خصوص موضوع برق پیگیری لازم صورت گرفته و نامه‌ای با امضای جناب آقای روحی به مدیرعامل برق منطقه‌ای و توزیع برق ارسال شده است. در خصوص خرید گندم توسط بخش خصوصی مصوبه‌ای وجود دارد و ابلاغ کرده‌ایم که اولویت با فروش نقدی است.

در مورد سامانه آرد و نان، مطرح شده که باید به صورت ۲۴ ساعته در دسترس باشد و اختلاف مقادیر آن یا قاچاق محسوب می‌شود یا برای گرانفروشی نگه‌داشته‌اند.

موضوع یکسان‌سازی گندم نوع ۱ و نوع ۲ از مصوبات جلسه کارگروه آرد و نان استان است که در جلسه آینده مزایا و معایب آن بررسی خواهد شد.

پیشنهاد می‌دهیم که قبل از طرح هر موضوعی در شورای گفتگو، از طریق انجمن یا اتاق تبریز به جناب آقای روحی ارسال شود تا در کارگروه بررسی و چکش‌کاری لازم انجام شود.

در خصوص نقدینگی نانوالیان، ابلاغ شده که بانک سپه با معرفی فرمانداران و اتحادیه نانوالیان، به نانوالیانی که می‌خواهند ماشین‌آلات خود را تعویض کنند، تسهیلات تعلق گیرد.

در مورد گندم کیفی، نزدیک ۱۶ هزار تن گندم کیفی وارد استان شده است و در صورت نیاز، مجدداً مکاتبات لازم انجام خواهد شد.

گزارش کارشناسی یکصد و هشتمین نشست
شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان آذربایجان شرقی

حمل و نقل و هزینه‌های حمل نیز در جلسات تنظیم بازار استان مطرح شده و افزایش هزینه‌های حمل نیز مصوب شده که در جلسات مربوطه بررسی شود.

در خصوص آفات، کانون کوبی جز اولویت اول استان است و هرگونه مورد آفتی باید گزارش داده شود. میانگین آفت مجاز مشخص است و در صورت مشاهده آفت غیرمجاز، باید اطلاع‌رسانی انجام شود. دستمزدها باید توسط انجمن مرکزی و جهاد کشاورزی به سازمان حمایت ارسال شود و از طریق وزارتخانه‌های صمت و جهاد به تصویب برسد.

در خصوص فعالیت ۲۴ ساعته سیفای دو و امکان خرید و فروش به صورت ۲۴ ساعته پیگیری خواهیم کرد. یارانه آسیابانی و افزایش خرید گندم کیفی استان نیز از موارد پیگیری است.

نقدینگی کارخانجات نیز بحث جدی است و در تمامی جلسات مطرح می‌شود. شورای گفتگو می‌تواند این موضوع را از بانک‌ها پیگیری کند.

حمل گندم در استان به سه طریق خود حمل و دو شرکت دیگر انجام می‌شود و برای این موضوع نیاز به تجهیزات به روز و ماشین‌های حمل مجهز به جی‌پی‌اس داریم.

میکائیل ملازاده؛ معاون دفتر هماهنگی امور اقتصادی استانداری: طی هفته گذشته، مکاتبات لازم در خصوص حذف انحصار حمل و نقل انجام شده است و با امضای جناب آقای روحی نامه مربوطه ارسال شده است.

رحیم مهردادی؛ معاون توسعه بازرگانی سازمان جهاد کشاورزی استان: بیش از ۸۰ درصد تولید گندم استان ما به صورت دیمی است و در صورتی که بارندگی نداشته باشیم، با مشکل جدی مواجه خواهیم شد. البته در حال حاضر ذخیره گندم استان بیشتر از نیاز استان است. ولی موضوع دوگانه‌سوز شدن کارخانجات و برق مورد نیاز آن‌ها مسئله جدی است که در این خصوص مصوبه‌ای اخذ کرده‌ایم و بر اساس آن، بخش کشاورزی که شامل آردسازی‌ها و کشتارگاه‌های دام و طیور استان است، باید با دفعات قطعی برق کمتری مواجه شود.

میکائیل ملازاده؛ معاون دفتر هماهنگی امور اقتصادی استانداری: برنامه زمان دقیق قطعی برق در سامانه برق من ثبت می‌شود و واحدهای صنعتی می‌توانند برنامه قطعی برق خود را از آنجا مشاهده کنند.

رحیم مهردادی؛ معاون توسعه بازرگانی سازمان جهاد کشاورزی استان: دستورالعمل آرد کامل در دهم این ماه ابلاغ شده است و اداره موظف شده است راهکار آن را مشخص کند. مصوب شده است که بعد از این، تمام نانواهایی‌ها به صورت آرد کامل کار کنند. در بسیاری از کشورها، خمیر آماده در اختیار نانوایان قرار می‌گیرد. از طرفی، نانوایان امکان نگهداری آرد به مقدار زیاد را ندارند و بهتر است که خمیر مورد نیاز روزانه نانوایان در اول وقت هر روز به آن‌ها تحویل داده شود. این موضوع امکان‌سنجی شده است، اما با توجه به عرف و ملاحظات بهداشتی، این موضوع رد شد و قرار بر روال قبلی گذاشته شد. طبق مصوبه‌ای که به اتحادیه ارسال کرده‌ایم، خواسته‌ایم مجوز نانوایانی که به نام غیر هستند تعیین تکلیف و حذف شوند. در این صورت، با کاهش تعداد نانوایان، دیگر با کمبود آرد مواجه نخواهیم شد.

محمود خاتمی؛ نماینده شرکت حمل و نقل بین‌المللی خلیج فارس: از سال ۱۳۶۳ تا کنون در کل استان آذربایجان شرقی گندم مورد نیاز استان را توزیع کرده‌ایم و تاکنون هیچ مشکلی پیش نیامده است. ما تلاش می‌کنیم که سرمایه‌ای که به استان وارد کرده‌ایم، در همین استان حفظ شود. در خصوص افزایش نرخ حمل، سالانه درصدی بر اساس مصوبات دولتی افزایش می‌یابد. درخواست داریم که این افزایش نرخ حمل در ابتدای سال ابلاغ شود (که معمولاً ۳ یا ۴ ماه بعد از شروع سال ابلاغ می‌شود).

۱. به منظور رفع چالش کیفی گندم کشور پیشنهاد می‌گردد: وزارت جهاد کشاورزی با کمک انجمن‌های تخصصی بخش خصوصی سامانه‌ای یکپارچه با قابلیت کنترل کیفیت گندم، تعیین معیارهای دقیق برای تخصیص گندم کیفی به صنایع غذایی استان‌ها راه‌اندازی نماید.

۲. به منظور رفع اختلاف قیمت توافقی گندم و قیمت دستوری آرد پیشنهاد می‌گردد: کارگروهی با حضور نمایندگان وزارت جهاد کشاورزی، انجمن‌های کشاورزی، واحدهای آردسازی و نانوایان تشکیل گردد تا با بررسی همه جانبه قیمت‌ها؛ مکانیزم صحیحی برای تعرفه همه حوزه‌ها تعریف گردد.

پیشنهادات

گزارش کارشناسی یکصد و هشتمین نشست
شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان آذربایجان شرقی

<p>۳. برای مدیریت تخصیص آرد خبازی یارانه ای و جلوگیری از قاچاق آرد پیشنهاد می گردد: وزارت جهاد کشاورزی سامانه ای جهت ثبت سفارش آرد بر اساس نیاز واقعی هر حوزه و نظارت دقیق زنجیره توزیع راه اندازی نماید.</p> <p>۴. برای حل مشکل اختلاف قیمت بین خرید تضمینی ناوایان و خرید توافقی کشاورزان پیشنهاد می گردد: ضمن بازنگری در سیاست های قیمت گذاری و ارائه مشوق های مالی برای کشاورزان، برنامه ای منعطف برای سامانه سیفا طراحی گردد.</p> <p>۵. برای حمایت از واحدهای آردسازی پیشنهاد می گردد: نرخ آرد با توجه به افزایش هزینه های آسیابانی بازنگری گردد و به منظور تعدیل دستمزدهای آسیابانی فناوری های جدیدی برای کاهش هزینه ها به کار گرفته شود.</p> <p>۶. برای جلوگیری از بازنشستگی زود هنگام نیروهای مجرب، پیشنهاد می گردد: ضمن فراهم آوردن شرایط مناسب برای نیروی کار، برنامه های تشویقی و انگیزشی برای ادامه فعالیت نیروهای باتجربه ارائه گردد.</p> <p>۷. به منظور تولید آرد کیفی و حمایت از واحدهای آردسازیو سیلوداران پیشنهاد می گردد با استفاده از ظرفیت های مواد (۹) و (۱۱) طرح ساماندهی گندم، آرد و نان، تسهیلاتی در جهت نوسازی ماشین آلات واحدهای آردسازی و تجهیز سیلوها با تکنولوژی برنامه ریزی گردد تا با ارتقای تکنولوژی و افزایش بهره وری، زنجیره تأمین مواد غذایی تقویت گردد.</p>	
<p>۱. قانون تضمین خرید محصولات اساسی؛ ۲. دستورالعمل اجرایی خرید توافقی گندم توسط بخش غیر دولتی؛ ۳. طرح ساماندهی بازار گندم، آرد و نان.</p>	<p>فهرست مستندات و مدارک پشتوانه</p>